Slovo k povzbuzení na neděli 8. listopadu 2026, na **32. neděli v mezidobí – A**
Biblická čtení: Mdr 6,12-16; Ž 63; 1Sol 4,13-18; Mt 25,1-13

Milé sestry, milí bratří,

s blížícím se koncem liturgického roku opět začínají **biblická čtení** zacilovat naši pozornost na témata **eschatologická a apokalyptická**: o konci světa, o smrti člověka a o skrytých Božích tajemstvích.

Ve **druhém čtení** z Pavlova Prvního listu Soluňanům, nejstaršího novozákonního spisu, jsme dnes slyšeli v tomto ohledu **útěšná slova**. O údělu Božích, Kristových přátel, kteří již prošli smrtí: Jsou **u Boha**, jejich **život pokračuje** v Bohu, jen jejich těla budou ještě dovzkřišena, nemusíme pro ně truchlit jako ti, kteří nemají naději. A můžeme se odvážit doufat, že tato slova platí nejen o křesťanech, ale **o všech** Božích přátelích, o všech (v Božích očích) **spravedlivých**, o těch, kteří Boha milovali, aniž ho znali, protože si zamilovali Dobro.
V evangelijním úryvku podle Matouše zaznělo první ze tří velkých závěrečných Kristových podobenství o konci života a posledním soudu: **O deseti pannách**, pěti prozíravých a pěti pošetilých. Rozhodujícím se stal nakonec **olej**, který ty prozíravé měly do zásoby, ale neměly už na rozdání pošetilým.
V prvním čtení bylo toto podobenství předznamenáno krásným hymnem **o moudrosti** ze stejnojmenné deuterokanonické starozákonní knihy, patrně nejmladší knihy Starého Zákona vůbec: Svou moudrost Bůh nabízí **každému** člověku, jen ji **hledat a najít**.
Zůstat bdělým, čekat pokorně na příchod Pána, a především snažit se nasbírat do zásoby **olej** Boží milosti, lásky a dobrých skutků, a to i pro případ pozdějšího usnutí; i v tom spočívá **pravá moudrost**, ta Boží, převyšující chytráctví světa.

Moudrost je jednou z **nejkrásnějších** věcí, veličin či mohutností, kterou si jen můžeme představit a přát. Je jedním ze synonym **svatosti** a předpokladem **prospěšnosti**. Je zobrazována jako **krásná žena**, podobně jako ostatní **ctnosti**, je z nich však asi nejkrásnější.
Moudrost je **první** ze čtyř kardinálních, už antikou opěvovaných **ctností**. Je **schopností poznat**, co věci a osoby **jsou**, co se **děje**, je schopností **vhledu** a **tušení** (jako skutečná *frónésis*). Je schopností **rozeznat**, co je skutečně a co je pro lidi a svět skutečně **dobré**.
Moudrost (***sofia***) je proto **předpokladem** ostatních **ctností**. Bez moudrosti, říká už stará filozofická tradice, není možné vlastně nic pořádného. **Moudrost** poznává skutečnost a její potřeby. **Statečnost** (*andreia*) je pak síla poznané dobro vykonat. **Uměřenost** (*sofrosyné*) zbavuje neúměrných emocí a rozhodnutí znemožňujících vášní. A **spravedlnost** (*dikaiosyné*) je schopnost správného vykonání poznaného. **Moudrost** je tedy začátkem, **statečnost** silou, **uměřenost** pomocí a **spravedlnost** cílem všeho **lidského snažení**, má-li toto být aspoň nějak zdařilé. **Moudrost** je ctností, ***arété***, schopností volit vždy **to „lepší“**, laskavější, užitečnější. Učili už staří…

Moudrost ale není jen lidskou ctností, jakousi součinností schopností a snah každého jednotlivého člověka. A není jen v člověku. Moudrost je předně **Božím řádem** ve světě, je Boha **odleskem**, vše proniká a všemu dává mu smysl. Proto je také poznání moudrosti vždy i čímsi **posvátným**, vzbuzujícím chvění, **fascinujícím**. Moudrost je **transcendentní** veličinou. Má v sobě cosi **Božského**, nadpozemského.

Podobně vnímala moudrost i **starozákonní** mudroslovná literatura. Ač je **moudrost** v očích starozákonního svatopisce **stvořená**, přesto mám mezi všemi stvořeninami určité **provenství**. U Boha byla totiž **dříve**, než on stvořil svět, Bůh si s ní hrál ještě před stvořením světa. Je to moudrost, která dává světu jeho dobrý (Boží) **řád**, neboť ona, Boží moudrost, je strůjkyní všeho. **Člověku** je dáno Boží moudrost hledat a mít na ní **podíl**, moudrost se chce nechat

člověkem **nalézt**, sedí u jeho dveří, touží, aby ji člověk nalezl a sáhl po ní, nechal se jí naplnit. Když to učiní, stává se moudrost jeho největším **pokladem**, neboť pomáhá člověku **rozeznat** dobro od zla, činí z lidí **Boží přátele** a uvádí je do **Boží blízkosti**. Tak krásná je už starozákonní moudrost, moudrost Boží **nabídnutá** člověku. Tak ji reflektují sapienciální starozákonní knihy, tak zrale moudrost už nejmladší starozákonní svatopisec zakoušel.

V Novém Zákoně je největší **moudrostí** – tou, která byla u Boha dříve, než stvořil svět, ovšem **nestvořenou**, z Boha **zrozenou** moudrostí – **sám Boží Syn**. Moudrostí je i **Duch svatý** jakožto Boží živoucí síla vše pronikající.
Syn přišel na zem jako Kristus, Mesiáš, **Pomazaný**, v síle Ducha. Ve svém lidství **ztělesnil** skutečnou **Boží moudrost**, tedy **Lásku**, a lidskou moudrost uvedl k dokonalosti. Vyvrcholením korelace obou moudrostí se stal **kříž**.
Pravá **moudrost Boží** je tak **v tomto světě** vždy i nějak **moudrostí kříže**. Poznávat **pravdu** a chtít **dobro** bez kříže totiž leckdy opravdu možné není. Proto se **pravá moudrost**, zvlášť přejde-li v čin, mnohdy jeví jako **bláznovství**. «Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kteří hynou. Těm však, kteří spějí ke spáse, je mocí Boží… Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit bláznovskou zvěstí ty, kdo věří… My jsme blázni pro Krista» říká svatý Pavel v Prvním listě Korintským.
Odráží-li se Boží moudrost, a to i ta kříže, ve všem **stvořeném**, pak není divu, že **kříž** je i konstantou všeho **jsoucího**, vše v soběnese odraz moudrosti kříže. Což dává snad určité vysvětlení utrpení a konečnosti všeho stvořeného. Má-li být Boží moudrost, a to i ta kříže. pramenem a vrcholem **moudrosti člověka**, musí být **kříž** konstantou i každé lidské **moudrosti**. Což připomíná, že dobro, pravda a správné jednání, a především skutečná láska s sebou nesou i **kříž**.

Milé sestry, milí bratří, kéž bychom znovu **zatoužili po moudrosti**, zatoužili, aby naše lidská moudrost, ta přirozená, byla nadpřirozeně **kultivována moudrostí Boží**.
Jsou dvě místa, kde se Boží moudrost člověku zvlášť nabízí:
Zaprvé je to **Ježíšův obraz v evangeliu**. Moudřejší text než **evangelium** – ne formou (takových je moudřejších spousta), ale obsahem – totiž nemůžeme nikdy najít.
A pak **hlas srdce**, niterné volání k dobru každého člověka: «Vždyť sama (moudrost) obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni…, sedí (jim) u dveří…, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jí vychází vstříc… dává se nalézt těmi, kdo ji hledají» jsme dnes slyšeli.
Rozpoznaná, přijatá a žitá Boží **moudrost**, včetně moudrosti **kříže**, je nejspíš základem onoho **oleje** v lampičce života. Nejen pro poslední soud, ale už i **pro tento svět**, pro jeho světlo. Nejenom pro nás samotné, ale třeba i pro ty, kterým by se ho uprostřed noci nedostávalo.